

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2026

ПЛАТФОРМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ШІ-платформи – це інтерактивні цифрові системи, які на основі алгоритмів штучного інтелекту забезпечують **створення, аналіз, адаптацію та персоналізацію освітнього контенту**, підтримують процеси навчання, викладання й оцінювання.

Сучасний етап розвитку освіти характеризується активною цифровізацією навчального процесу та зростанням ролі інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності вчителя. Одним із найбільш перспективних напрямів цифрової трансформації освіти є використання вчителями платформ штучного інтелекту, які надають їм нові можливості для організації навчання, індивідуалізації освітніх траєкторій учнів, автоматизації педагогічних завдань та підвищення якості освітнього процесу.

Постає потреба в комплексному аналізі переваг і недоліків використання ШІ-платформ у діяльності вчителів, що дозволить визначити педагогічно доцільні шляхи їх упровадження, окреслити межі ефективного застосування та сформулювати рекомендації щодо інтеграції штучного інтелекту в освітній процес з урахуванням дидактичних, етичних і методичних принципів.

Платформи для генерації тексту та рисунків (ChatGPT, Bard, Claude, Bing AI, Grok)

Google Bard (з 2024 року – **Google Gemini**) є генеративною платформою штучного інтелекту, розробленою компанією Google на основі великих мовних моделей (Large Language Models, LLM), що забезпечують обробку природної мови, генерацію текстів, аналіз інформації та інтерактивну взаємодію з користувачем у режимі реального часу. Платформа функціонує як інтелектуальний асистент, здатний відповідати на запити, створювати навчальні матеріали, пояснювати складні поняття, узагальнювати тексти та підтримувати навчальну діяльність учнів.

У контексті загальної середньої освіти Google Gemini може використовуватися вчителями для підготовки конспектів уроків, розроблення дидактичних матеріалів, створення тестових завдань різного рівня складності, формування індивідуалізованих навчальних траєкторій для учнів, підтримки міжпредметної інтеграції та проектної діяльності. Особливістю платформи є її

інтеграція з екосистемою Google (Google Docs, Google Classroom, Google Slides, Google Search), що розширює можливості використання ШІ в освітньому середовищі та сприяє підвищенню цифрової компетентності вчителів.

До основних переваг Google Gemini як освітньої ШІ-платформи можна віднести значну швидкість обробки інформації, генерацію текстів різних жанрів і стилів, підтримку багатьох мов та можливість адаптації навчального контенту до індивідуального рівня підготовки учнів. Водночас використання Google Gemini в освітньому процесі має низку обмежень, а саме: ризик генерації неточної або узагальненої інформації, що потребує обов'язкової перевірки з боку вчителя; питання етики, академічної доброчесності та захисту персональних даних, оскільки надмірна залежність від генеративних моделей може призводити до зниження рівня самостійності та критичного мислення учнів та не всі функції платформи доступні безкоштовно або локалізовані для освітніх програм різних країн.

Google Gemini слід розглядати не як заміну педагогічної діяльності вчителя, а як інструмент підтримки освітнього процесу, що за умови методично обґрунтованого та етично відповідального використання здатен підвищити ефективність навчання, сприяти інноваційності педагогічних практик та розвитку цифрової культури вчителів і учнів.

ChatGPT – це генеративний чат-бот зі штучним інтелектом, розроблений OpenAI. Він був випущений у листопаді 2022 року. Цій ШІ використовує генеративні попередньо навчені трансформатори (GPT), такі як, наприклад, GPT-5, для генерації тексту, мовлення та зображень у відповідь на

завдання користувача.

Серед основних переваг ChatGPT як освітньої ШІ-платформи слід виокремити доступність, багатомовну підтримку, швидкість обробки інформації та здатність адаптувати навчальний контент до конкретних педагогічних цілей. Використання платформи сприяє оптимізації часу вчителя, підвищенню якості підготовки до занять, а також розвитку цифрової компетентності педагогів. Крім того, ChatGPT може бути ефективним інструментом для інклюзивної освіти, оскільки дозволяє адаптувати матеріали для учнів з різними освітніми потребами.

Разом із тим застосування ChatGPT в освітньому процесі супроводжується низкою обмежень і ризиків. Зокрема, існує ймовірність генерації неточної або неповної інформації, що зумовлює необхідність обов'язкової верифікації результатів з боку вчителя.

Claude – це серія великих мовних моделей (Large Language Models, LLM), розроблених Anthropic. Перша модель була випущена в березні 2023 року, а остання, Claude Opus 4.6, – у лютому 2026 року. Цей ШІ надає інформацію за будь-якою темою, наукову літературу, дидактичні матеріали, може створювати наукові тексти, обробляти результати моніторингових даних, узагальнювати інформацію про успішність учнів.

До переваг Claude можна віднести надання структурованих відповідей, підтримання адекватного діалогу з користувачем, роботу з великими за обсягом текстами та пояснення складних тем. Разом з тим ШІ має такі недоліки як неточності даних, недостатній захист персональних даних та неоднорідність якості результатів у різних контекстах.

Bing AI

Bing AI – інструмент штучного інтелекту, що інтегрований до пошукової системи Microsoft Bing та екосистеми Microsoft. Цей ШІ може використовуватися учнями для створення стікерів, рисунків, генерації невеликих текстів різних жанрів та корисних діалогів щодо проблем у навчанні, вчителями – для створення планів уроків та дидактичних матеріалів, статистичний аналіз навчальних результатів учнів. Переваги цієї платформи полягають в тому, що користувачі можуть брати участь у корисному діалозі зі ШІ, отримувати поради та необхідну наукову літературу. Слід відмітити такі недоліки цього інструменту як неточності даних і неповні посилання, не підтримання конфіденційності даних.

Grok – це генеративний чат-бот на основі великої мовної моделі, розроблений компанією xAI, заснованою Ілоном Маском. Платформа інтегрована в соціальну мережу X (колишній Twitter) і є інструментом для інтелектуального діалогу з доступом до актуальної інформації в реальному часі. Можна відмітити такі переваги даної платформи як допомога у пошуку актуальної інформації, швидка генерація відповідей, тестових запитань та проблемних кейсів, ведення з користувачем діалогу.

Особливо актуальним використання Grok є на уроках історії, інформатики, громадянської освіти. Як і інші платформи ця теж має обмеження, наприклад, поширення неперевіренних даних.

Платформи для аналізу та візуалізації даних (Excel AI, Tableau, Power BI)

Excel AI

Excel AI – це табличний процесор, що має розширені функції аналізу даних, машинного навчання та автоматизованої візуалізації. У закладах загальної середньої освіти платформа може використовуватися для моніторингу академічної успішності, вияву учнів із ризиком зниження результатів, прогнозу очікуваний результат на основі попередніх оцінок, побудови матриць та ін. Обмеження інструмента полягають у тому, що він не обробляє великі масиви даних, не надає можливості конфіденційності даних учнів, може робити помилки при статистичній обробці відомостей.

Tableau є платформою бізнес-аналітики (Business Intelligence, BI), що призначена для інтерактивної візуалізації та аналізу даних. У сфері освіти Tableau використовується як інструмент підтримки прийняття рішень на основі даних (Data-Driven Decision Making), що дозволяє вчителям і адміністрації трансформувати великі масиви інформації в зрозумілі аналітичні панелі (dashboards). Платформа може інтегруватися з різними джерелами даних, наприклад Excel, Google Sheets, LMS, бази SQL. Інтерактивність дашбордів дає змогу фільтрувати дані за роками, предметами, категоріями учнів. Обмеження заключаються у вартості ліцензії, потребі навчання вчителів роботі з системою, складності інтеграції з деякими локальними електронними журналами.

Power BI

Power BI – це безкоштовна платформа бізнес-аналітики від Microsoft, яка забезпечує інтеграцію, обробку, моделювання та візуалізацію великих масивів даних у форматі інтерактивних дашбордів. Обмеження полягають в тому, що система потребує довгої реєстрації, крім цього не надає кофедеційності.

Отже, ШІ у педагогічному контексті розглядається як сукупність цифрових технологій, здатних імітувати інтелектуальну діяльність людини, аналізувати великі обсяги даних, навчатися на основі попереднього досвіду та генерувати новий контент. У межах закладів загальної середньої освіти ШІ-

платформи застосовуються для створення навчальних матеріалів, адаптивного навчання, автоматизованого оцінювання, аналітики освітніх результатів, підтримки інклюзивного навчання.

Актуальними залишаються питання академічної доброчесності, оскільки неконтрольоване використання ШІ-платформ учнями може призводити до формального виконання завдань без належного осмислення навчального матеріалу. Також важливими є етичні аспекти, пов'язані з конфіденційністю даних, авторським правом та формуванням відповідального ставлення до використання цифрових інструментів.

Використані джерела:

1. Garzón, J., Patiño, E., & Marulanda, C. (2025). Systematic Review of Artificial Intelligence in Education: Trends, Benefits, and Challenges. *Multimodal Technologies and Interaction*, 9(8), 84. <https://doi.org/10.3390/mti9080084> (English).
2. Ray, P. P. (2023). *ChatGPT: A comprehensive review on background, applications, key challenges, bias, ethics, limitations and future scope*. *Internet of Things and Cyber-Physical Systems*, 3, 121–154. <https://doi.org/10.1016/j.iotcps.2023.04.003> (English).
3. Chen, C., & Leitch, A. (2024). LLMs as academic reading companions: Extending HCI through synthetic personae. *Computers & Education: Artificial Intelligence*, 5, 100154. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100154> (English).
4. Vasconcelos, M. A. R., & dos Santos, R. P. (2023). Enhancing STEM learning with ChatGPT and Bing Chat as objects to think with: A case study. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 19(7), Article em2296. <https://doi.org/10.29333/ejmste/13313> (English).
5. Shi, Y., Yu, K., Dong, Y., & Chen, F. (2026). *Large language models in education: A systematic review of empirical applications, benefits, and challenges*. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 10, 100529. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100529>.
6. Li, X., Dong, Y., & Ai, Z. (2025). *Path to intelligent evaluation: Utilizing Power BI for enhanced performance insights*. *Computers in Applied Engineering*, Article 100271. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2025.100271>.

Матеріал підготували: Сороко Н.В., к.п.н., Шимон О.М.

ІНФОРМУЄМО

Електронна бібліотека НАПН
України:
<https://lib.iitta.gov.ua>

Читайте новини у Facebook
ІЦО НАПН України
<https://www.facebook.com/idenapn>

Сторінка ІЦО НАПН України
iitlt.gov.ua

Міжнародне електронне наукове фахове
видання «Інформаційні технології і засоби
навчання»
<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>